

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201621035

Zaaknummer: Z/23/110891

Portefeuillehouder(s): J.W. Derksen

Voor vragen

Naam: Loes Stelder
Telefoon: 06 51664018
E-mail: L.Stelder@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Kennisgeving beschermd wonen Westervoort

Aanleiding voor deze kennisgeving

Met deze kennisgeving wordt u geïnformeerd over de regionale ontwikkelingen in het kader van Beschermd Wonen (BW) en de transformatie naar Beschermd Thuis (BT). Hierin werken tien gemeenten in de regio Centraal Gelderland samen. In het voorjaar van 2022 hebben alle raden hiertoe de Kadernota Samen aan zet vastgesteld. Daarmee is de fase van visievorming afgesloten en is de voorbereidings- en implementatiefase gestart. Inmiddels zijn we een jaar verder en informeren wij u graag over de actuele stand van zaken.

Relevant beleidskader

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Inhoud van mededeling

Wat houdt de transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis in?

Bij beschermd wonen gaat het om het bieden van een veilige, beschermde woonomgeving waar toezicht en begeleiding wordt geboden aan volwassen personen die door hun psychische of psychiatrische beperkingen niet in staat zijn zelfstandig te wonen. Het tijdelijke verblijf is gericht op het bevorderen en herstel van zelfredzaamheid en participatie evenals het bevorderen van het psychosociaal functioneren en het psychiatrisch ziektebeeld te stabiliseren met als doel weer zelfstandig te gaan wonen.

Beschermd Thuis staat voor een beweging naar inclusief wonen en passende ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Het gaat hierbij om het ondersteunen en beschermen van personen met een psychische kwetsbaarheid midden in de samenleving (thuis), door uiteenlopende woonvarianten met flexibele ondersteuning te organiseren, als alternatief voor wonen in een instelling. Uitgangspunten van een beschermd thuis zijn: sociale inclusie, wonen als basisrecht, burgerschap, participatie en herstel.

Twee belangrijke instrumenten voor deze transformatie zijn de invoering van het woonplaatsbeginsel en een nieuw *financieel* verdeelmodel voor de middelen voor beschermd

wonen. Deze zorgen ervoor dat *elke* gemeente passende middelen ontvangt om te zorgen voor beschermd thuis en beschermd wonen voor haar inwoners.

Woonplaatsbeginsel en objectief verdeelmodel

Op 16 januari 2023 diende het kabinet het wetsvoorstel 'Wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 in verband met de invoering van het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen' in bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel regelt dat de gemeente waar iemand zijn woonadres heeft (de zogeheten 'herkomstgemeente'), verantwoordelijk wordt voor het verstrekken van beschermd wonen, en niet de gemeente waar iemand zich voor het ontvangen van beschermd wonen meldt. Nu voeren 43 centrumgemeenten het beschermd wonen nog voor de regiogemeenten uit.

De Rijksuitkering Beschermd Wonen gaat via een objectief verdeelmodel verdeeld worden over alle gemeenten. Het objectief verdeelmodel is op basis van het woonplaatsbeginsel en daarmee gekoppeld aan de wetswijziging. De rijksuitkering wordt over een periode van tien jaar op basis van objectieve criteria herverdeeld over alle gemeenten. Uitgaande van de geleidelijke uitstroom van de huidige cliënten, daalt het historische budget dat de centrumgemeente Arnhem nu ontvangt, naar nul. Tegelijk bouwt het nieuwe budget op voor alle gemeenten, naar een nieuw niveau. Dit totaalbudget zal voor de regio Centraal Gelderland uiteindelijk, dus na tien jaar, lager zijn dan het huidige budget dat de gemeente Arnhem ontvangt, maar naar verwachting hoog genoeg om beschermd wonen en beschermd thuis te financieren.

De voorgenomen invoeringsdatum van beide maatregelen was 1 januari 2024. Zowel het Rijk als de gemeenten constateren dat dit tijdpad – gelet op de fase van parlementaire behandeling waarin het wetsvoorstel zich nu bevindt – te krap is gebleken. De nieuwe streefdatum voor de invoering is 1 januari 2025.

Financiële afspraken

Als gemeenten in de regio Centraal Gelderland werken we al langere tijd aan regionale financiële afspraken. Dit betreft de inzet van de middelen die de centrumgemeente Arnhem nu al ontvangt voor de regionale transitie naar Beschermd Thuis, maar ook financiële afspraken voor de komende jaren. De colleges zijn op dit moment nog in gesprek over deze afspraken. Wij vertrouwen er op dat deze gesprekken begin najaar 2023 kunnen worden afgerond, zodat in het najaar van 2023 een definitief voorstel aan de gemeenteraden kan worden voorgelegd.

Implementatiefase

In 2022 is gestart met de implementatie van de door u vastgestelde visie. In deze fase maken de colleges afspraken over governance, financiën, toegang en inkoop van zorg. Daarmee bereiden zij zich voor op de invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe financieel verdeelmodel, en richten zij de lokale toegang in om vanaf de invoering haar inwoners de juiste zorg en ondersteuning te kunnen bieden. Daarnaast worden lokale plannen ontwikkeld om de sociale basis en de lokale samenwerking te versterken zodat de ondersteuning dichtbij de inwoner kan worden geboden en integraal wordt georganiseerd. Alle opgaven die nodig zijn om deze transformatie vorm te geven, worden gecoördineerd en ondersteund door een regionale programmaorganisatie Samen aan zet.

Andere onderwerpen

Afspraken over de aansturing van deze regionale samenwerking hangen nauw samen met de financiële afspraken. Daarom moeten de komende maanden ook hierover afspraken

worden gemaakt. Het is de bedoeling dat deze worden opgenomen in een samenwerkingsconvenant.

Ook rondom de toegang wordt samengewerkt. Lokale toegangen worden per 1 januari 2025 verantwoordelijk voor de toewijzing van een voorziening in het kader van beschermd wonen en beschermd thuis, maar zij werken hierin samen en kunnen gebruik maken van regionale expertise.

De huidige regionale samenwerking rondom inkoop wordt voortgezet. Zowel zorg en ondersteuning die betrekking heeft op Beschermd Wonen als Beschermd Thuis zal regionaal via de MGR worden ingekocht en gecontracteerd. De gemeenten verkennen met de zorgaanbieders de inkoopwensen voor de nieuwe contractering om nadere invulling te geven aan de beweging naar een 'beschermd thuis'.

Wat kunt u van ons verwachten?

Zoals aangegeven werken we aan een set van sluitende financiële afspraken. Deze zullen we naar verwachting in het najaar van 2023 aan de raden voor vaststelling kunnen aanbieden. Tegelijk werken wij door aan de voorbereiding en de implementatie van het nieuwe beleid voor Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de regio, gericht op de nieuwe ingangsdatum van 1 januari 2025.

Westervoort, 20 juni 2023.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. (Maureen) Sluiter MA drs. A.J. (Arend) van Hout